

af ekspederede Sager i Aarene 1891—1907 er steget med over 400 pCt. Herved maa tages i Betragtning, at Kontoret foruden sin Ekspeditionsafdeling tillige bestaar af en Bogholderiafdeling, og at den nævnte Stigning i Antallet af Ekspeditionssager selvfølgelig ogsaa har medført en tilsvarende Stigning af Arbejdet i Kontorets Bogholderi.

Som en Del af det Arbejdsstof, der indenfor nævnte Tidsrum har forøget Kontorets Forretningsomraade, skal særlig fremhæves:

- 1) De Domæne-Sager, der i sin Tid ved Domæneekspeditionskontorets Henlægelse under Landbrugsministeriet forbeholdtes Finansministeriet (Kontoret for Statsaktiverne), og som ansloges til at udgøre ca. $\frac{1}{3}$ af Domænekontorets Arbejdsstof.
- 2) Laan til Landarbejdere i Henhold til Lovene Nr. 39 af 24. Marts 1899 og Nr. 101 af 22. April 1904 (aarlig Bevilling 3 Mill. Kr.).
- 3) Direkte og indirekte Fiskerilaan (derunder Laan til Fiskere paa Færøerne) i Henhold til Lovene Nr. 99 af 22. April 1904 og Nr. 82 af 5. Maj 1905 (Bevilling i alt 410,000 Kr. aarlig).
- 4) Laan i Henhold til Lov Nr. 90 af 22. April 1904 til Byggeforeninger (Bevilling 300,000 Kr. aarlig).
- 5) Laan til Haandværkere og smaa industridrivende til Anskaffelse af Motorer og Værktøjsmaskiner (Bevilling 75,000 Kr. aarlig).
- 6) Laan i Henhold til Lov Nr. 105 af 6. April 1906 om Laan til Udstykning af større Landejendomme (Bevilling 200,000 Kr. aarlig).

Til Forstaaelse af Rækkevidden af foranstaaende Laanebevillinger og det med disses Effektuering forbundne Arbejde skal anføres, at Gennemsnitsstørrelsen af de til Landarbejdere bevilgede Laan udgør ca. 4,500 Kr., og at Laanene til Haandværkere ere af langt ringere Størrelse. Endvidere bemærkes, at der for Laanene til Landarbejdere udstedes to Sæt Obligationer, nemlig en 1ste Prioritets Obligation, der af Finansministeriet tiltransporteres Kongeriget Danmarks Hypotekbank, og en 2den Prioritets Obligation, som Finansministeriet beholder, og disse Laan give altsaa Anledning til Udstedelse af et dobbelt saa stort Antal Obligationer, som Antallet af de bevilgede Laan udgør. Endelig maa det fremhæves, at den foran under 6. anførte Udstykningslov af 6. April

1906 § 6 aabner Adgang for Parcellister fra de paagældende Hovedejendomme til at faa Laan af Stats-Laanefonden, og at denne Adgang allerede nu for Tiden benyttes i ikke ringe Omfang.

Ved Bedømmelsen af Statsaktivkontorets Arbejde bør det derhos have i Erindring, at der efter selve Effektueringen af de paagældende Laanesager følger et ofte meget betydeligt Arbejde med Administrationen af Laanene, i hvilken Henseende navnlig skal henvises til de hyppig forekommende Tilfælde, hvor Husmandsbrug og Fiskerifartøjer gaa over til nye Ejere, hvor Parceller løslades fra Panterne, eller hvor Retsforfølgning med paafølgende Tvangsauktion maa foretages overfor usolide Debitorer.

Efter de gennem en Aarrække indvundne Erfaringer maa det anses for givet, at der ogsaa for Fremtiden kan paaregnes en meget væsentlig Forøgelse af Statsaktivkontorets Arbejdsstof indenfor de foran angivne Rammer, og hertil kommer, at en yderligere Forøgelse vil kunne forventes efter Vedtagelsen af Lovforslag, der ere forelagte Rigsdagen, eller som maa antages i en nærmere Fremtid at blive forelagte for denne. I saa Henseende skal nævnes Loven om nye private Jernbaneanlæg, til hvis Gennemførelse ogsaa Finansministeriets Medvirkning er fornøden, en forestaaende Afløsning af Statens Jordebogsafgifter, som antagelig vil være en Følge af den i dette Øjemed nedsatte Kommissions Arbejde, og navnlig det Rigsdagen forelagte Forslag til en ny Husmandslov. Ifølge dette Lovforslag vil Udlaanssummen til Husmandsbrug blive forøget, ligesom Lovforslagets Bestemmelse om Tillægslaan til Landarbejdere utvivlsomt vil fremkalde Begæringer om saadanne Laan fra et betydeligt Antal af de Landarbejdere, der tidligere have erholdt Laan.

Naar Talen er om Kontorets sandsynlige yderligere Udviklingsmuligheder, er der Anledning til at henlede Opmærksomheden paa, at den i Aaret 1904 med en Grundkapital paa 30 Mill. Kr. oprettede Stats-Laanefond aarlig forøges derved, at Fondens Renter stadig lægges til Kapitalen, saa at Fonden herigennem i større og større Omfang vil være i Stand til og uden Tvivl blive benyttet til at udrede Laan til Fremme af Erhvervslivet og til Støtte for sociale og humane Formaal. Allerede ved Fondens Oprettelse blev det forudset, hvilket ogsaa den følgende Tid bekræftede, at denne Fond i betydelig Grad vilde udvide Antallet af Udlaan til Fyldest-